

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

107. De vera Pœnitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

corpus, quod magis spirituale erat, quam nostræ ipsorum animæ. Cui ergo post Paulum non id faciendum est? Opportunè autem meminit castigandi corporis ad eos, quorum ventris, ac gula vitium reprehenderat.

*Psal. 4.
Gloss.
Pœnitens homo sui ipsius hostis.
Chald.
August.
Remig.*

Iraſcimini, & nolite peccare. Vbi Gloss. Quid est, inquit, homo pœnitens, nisi irascens sibi? *Sacrificate sacrificium iustitiæ, & sperate in Domino.* Paraph. Chald. *Dominate concupiscentiam vestram, &c. reputabitur vobis sicut sacrificium iustitiæ.* Per sacrificium iustitiæ August. pœnitentiam intelligit. Remig. verò ait, peragi hoc sacrificium, de medio tollendo taurum superbiæ, hircum lasciviæ, &c.

*Matth. 1.
Hieron.*

Ipse autem habebat vestimentum de pilis camelorum. D. Hieron. De pilis, non de lana, &c. Ut Sancti eligunt ad corporis mortificationem, quod durius est! Cameli habent & lanam, sed Ioannes vestitur pilis. Chryl. hoc loco Servis Dei nõ convenit habere vestimenta ad speciem visionis, vel ad carnis delectamentum. Sed tantum tegumentum nuditaris habebat Ioannes, vestem non mollem, neque delicatam, sed cilicinam, gravem, & asperam, & conterentem corpus potius, quam foventem, ut de virtute animæ eij ipse habitus corporis loqueretur. Author Imperf. ait: De asperioribus fetis cameli habuit vestimentum, ut ipsa asperitas ad virtutem patientiæ animum exerceat. S. Bern. ferm. de Bapt. *Venit Ioannes neque bibens,* ait Dominus, planè neq; vestiens &c. pilus enim cameli non est hominis indumentum, &c. Abnegabat seipsum.

*Chryl.
Ioannes Baptista sui ipsius abnegator.*

Quod verbum ponderans Vist. Antioch. Non dixit: Ne nimium sibi indulgeat, aut ne nimium carni suæ parcat, sed abneget, inquit, vel abjuret se ipsum: hoc est, nihil cum se ipso, vel cum sua carne commercii habeat; sed ita se gerat, ac si non ipse, sed alius quispiam Crucem tolleret. Sed quoniam huic mortificationi affinis, aut effectus est Pœnitentia, ad eam aliquantulum digrediamur, vel potius sermonem extendamus.

*Vist. Ant.
Mar. 8.*

De vera Pœnitentia.

PUNCTVM CVII.

Habemus Magdalenam, verè symbolum pœnitentiæ, quam sicut sequuti sumus pedibus errorum, sic sequamur & pede pœnitentiæ. Onos felices! Sequuti sumus errantem? sequamur pœnitentem. Quid egit hæc? Attulit alabastrum, oculos, capillos, manus in obsequium Creatoris adhibuit, sicut in offensam ejusdem exhibuerat. Hæc vera pœnitentia est, ut revolvatur in obsequium, honoremque Creatoris, quod prius in opprobrium, & contumeliam ejusdem fuerat conversum.

Sicut exhibuistis membra vestra servire immunditiæ, & iniquitati ad iniquitatem; Rem. 6. ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiæ in sanctificationem. q. d. ait Origen. *Orig. ibid.* Currebāt prius pedes vestri ad effundendum, nunc ad liberandum sanguinem currant: protendebantur manus prius, ut aliena diriperent; nunc protendantur, ut propria largiantur: circumspiciebant prius oculi alienum ad concupiscendum; nunc circumspiciant pauperes ad miserendum; & uniuscujusque membri ministerium, quod exhibuit vitii, apter virtutibus; & actum, quem exhibuit immunditiæ, ad castitatem nunc, sanctitatemque convertat.

Ut id egit sancta hæc pœnitens! Per quæ deceperat homines, inquit Chryl. *D. Chryl.* per eadem paravit remedia pœnitentiæ: *orat. de B.* per quæ avocarat oculos intemperantiæ, *Philol.* per hæc emisit lacrymas: per capillos arte compositos multos illexerat ad peccandum, per eosdem pedes absterfit Iesu: unguento multos inleserat, per hoc pedes illius lavit, &c.

Josue 2. Rahab suscepit nuncios, alia *Josue 2.* via citiens hoc est, per ora suscepit, per fenestras emisit: ut per quas fortè susceperat, aut conspexerat impudicos, per has demitteret castos; & quos olim inquinaverat: nunc sanctificaret.

De Esther: Cumq; deposuisset vestes regias, fletibus, & luctu apta indumenta suscepit, & pro unguentis variis, cinere, & stercore implevit caput, & corpus suum humiliavit jejuniis, omniaq; loca, in quibus antea latari consuevit, crinium laceratione complevit. Sic, sic, caput illud, quod fuerat jam gemmis ornatum, nunc cinere conspergatur: coma illa jam omni studio, arteque perfecta, neglectui nunc habeatur, &c. Si hic nrisit, hic ploret: si hic Deum offendit, hic amet, & honoret, crinum que laceratione compleat loca, in quibus antea latari consueverat.

Lavabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo. Quam locum huc premens Cassiod. Merito quidem, inquit, lectum, quem noctibus polluerat, lachrymis ablucbat. Et adhuc expendens subdit: Computabat ergo David, non quomodo cuique tempus, sed strictissime, scilicet omnes noctes, quibus Deo peccaverat, & illum offenderat: ut nos, qui lectum impura libidine contaminavimus, largo, & perenni lachrymarum flumine tempus sic computando, lavare discamus.

Paenitentia vera ut mutat! Venit Maria Magdalena, & altera Maria. Vbi Chrysolog. Verè altera. nam amplius, quæ fuerat, non erat. Vnde ad Simonem ait: Vides hanc mulierem? q. d. si eandem, quæ prius erat, esse credis, falleris.

Paenitentia mutat: Et Nivine subvertetur. Quomodo? Haud scio subversam esse. Ex Hebr. In alteram faciem mutabitur. Sic August. Stantibus manibus, atque domibus eversa est civitas in perditis moribus.

Hanc mutationem ad veram paenitentiam requirit Ambros. ut ad pristinos mores non revertatur. Si verè agerent paenitentiam, inquit Ambros. iterandam postea non putarent. Et postea subdit terribilem illam sententiam: Facilius inveni, qui innocentiam servaverint, quam qui cogruè egerint paenitentiam. An quæquam illam paenitentiam putat, ubi acquiritur ambicio dignitatis? ubi vini effusio? ubi ipsius copulæ conjugalis usus? Renunciandum sæculo est: somno ipsi

mius indulgendum, quam natura postulat: interpollandus est gemitibus, interumpendus est suspiriis, sequestrandus orationibus: viveadum ita, ut vitali huic moriamur usui. Seipsum sibi homo abneget, & totus mutetur. Sic quendam adolescentem fabulæ ferunt post amores meretricios peregrè profectum, & abolito amore, regressum postea veteri occurrisse, dilectæ, quæ ubi non interpellatam mirata, putaverit non recognitam, rursus occurrens dixerit: Ego sum: respondit ille: Sed ego non sum ego. q. d. Sis tu, quæ vis, ego non sum, qui prius eram: ac si diceret, mutatus sum: non sum amplius, qui eram: non quoad substantiam, & personam; sed quoad qualitates, conditiones, gustus, actiones, &c.

Infiliet in te Spiritus Domini, & mutaberis in virum alterum. Novi gustus, novæ cogitationes, &c. Sed ego non sum ego, nihil pristinae conversationis retineo.

Magdalena fregit alabastrum, effudit, &c. ne gutta remaneret. Ut eversam Jericho funditus delevit Iosue! ut vanitates combussit, ut idola contrivit!

Moyse in cinerem redegit vitulum aureum, ut tibi verum paenitentia argumentum præberet. In cinerem idola, quæ tam falsa, tamque indigna religione coluisti. O quot similes Racheli, quæ licet pergeret in terram promissionis, secum tamen aliqua deferebat idola!

De Josia: Similis illi non fuit ante eum Rex, qui reverteretur ad Dominum in toto corde suo, & in tota anima sua, & in universa virtute sua, iuxta omnem legem Moysi, neque post eum surrexit similis illi. Et quid egit? Pythones, & ariolos, & figuras idolorum, & immunditias, & abominationes, quæ fuerant in terra Iuda, & Ierusalem abstulit Iosias. Hæc, hæc perfecta paenitentia est, non reliquere figuram, vestigium, &c. Rhemigius ad Clodoveum: Adora, quod incendiisti, incende, quod adorasti.

Vnum ex fortioribus argumentis damnationis Salomonis apud eos, qui eisdem salutem in dubium revocant, est, quod Excelsa non abstulit. Sic de impaenitentia

Esther. 14.

Psal. 6.

Cassiod.

Matth. 28.

Paenitentia immutat mores.

Luc. 7.

Iona 1.

Hebr.

D. Ambr. lib.

2. de paen. c. 10

1. Reg. 10.

Matth. 26.

Iosue 6.

Exod. 32.

Gen. 31.

4. Reg. 23.

Rhemig.

Paenitentia spuria, ac legitima signa.

ten.

3. Reg. 22.

tentibus illis: *Veritatem Excelsa non abstulit, &c.* quia signum evidens pœnitentiæ est idola comminuere, & in favillam redigere.

Levit. 6.

In Levit. de oblato pro peccato volebat Deus, ne quid minimum remaneret? *Cremabitur usque ad favillam.* Vt intelligat, vel sub cinere servatam favillam antiquum ignem reaccendere.

Osee 4.

Nolite ingredi in Galgala (ubi propter antiquam loci religionem superstitionis idola colebantur, ne talis ingressus sit vobis recens occasio idololatriæ:) *& ne ascenderitis in Bethauen.* Hebr. *Domum vanitatis*, vel *Domum idoli*, ubi scilicet vitulum Jeroboam adorabant, quasi dicat, ab omni occasione recedite.

Job 39.

Job 39. Cui dedi in solitudine domum, & tabernacula ejus in terra saluginis. id est pœnitentiæ, contemnit multitudinem civitatis, fugit scilicet occasiones, conversationes, &c. sensualitatis, nimirum vocibus surdus. Hic, hic verus est pœnitens.

Exod. 38.

Nihil prorsus præteritæ occasionis in vero pœnitente remaneat. Mulieres illæ pœnitentes specula in labrum æneum obtulerunt: optimum signum specula obrulisse, &c.

I. Reg. 7.

Cum ad preces Samuelis Deus ignovit populo peccatum adorationis idolorum, notavit sacer Textus, quod coram Deo effuderunt quædam vasa: *Effuderunt aquam in conspectu Domini.* Quid sibi voluerunt? Verè pœnitentes esse, in vasis scilicet cordis ne minimum quidem idolorum affectum superfuisse. Frangendum est alabastrum, Fratres, nihilque servandum occasionis, &c.

Pœnitentia mulierina est ejus, qui non fugit occasiones

Matth. 6.

Non tibi blandiaris de vera pœnitentia, si adhuc illaquearis occasione, deridet Diabolus ejusmodi pœnitentiam, ut puer aviculam: modò te illaqueatum detineat, alas expandi sinet alicujus boni desiderii: volitare te sinet, ut sinebat Herodem, quem in affectu Herodiadis detinebat: & tamen expandere alas desideriorum salutis permittebat: funem laxabat, ut sermones audiret: sed, &c. Sic, sic captivi, ut aves, quia aliquantulum expandimus alas, blandimur nobis de li-

bertate verorum pœnitentium. Cavende occasiones.

David ut cautus! ut notat Chrysof. *Castigatus, inquit, de priori concupiscentiâ postmodum cautior factus est: & qui corpus adamaverat, & ruerat, aquam desideratam, & necessariam, & sitiens bibere noluit.* Ita Eucherius: In sacrificium Domini aqua effusa conversa est, quia culpam concupiscentiæ mactavit per pœnitentiam reprehensionis suæ: & qui quondam concupiscere alienam conjugem nequaquam timuit; postea etiâ, quia aquam concupisset, expavit. Timuit nimirum latentes insidias, horruitque appetitum, etiam sub habitu & specie veræ necessitatis, ne paulatim relaberetur, &c.

Ut vestitus cilicio! ut sese castigabat! Jerem. 31. Pone tibi amaritudines. Alii: *Sumo de te vindictam.*

Iurvens ille in se reversus, ex Græco, Contra se reversus. In se ipsum insurgens, sibi manus consciscens, &c. Verus Levita, &c.

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Pagnin. *Incedam omnibus annis in amaritudine anime mee, &c.* Sic Pagnin. Petrus, ubi *flevit amarè*, ex Clemente, finem lugendi nullum fecit in singulis vitæ dies, cui lacrymæ sulcos in facie effecerunt. Sic Magdalena per dies singulos sese totam gravissimis fustis ictibus operiebat.

De Sancto Arsenio dicebant Sancti Seniores: quia sicut cum in sæculi conversatione esset, nimis pretiosis vestibus induebatur, ita præ omnibus Monachis viliora, & despectiora vestimenta haberet. Hic ipse Arsenius totum tempus vitæ sedens ad opus manuum, pannum habebat in sinu, propter lacrymas, quæ ob desiderium vitæ æternæ crebrò curiebant ex oculis ejus.

Dicebat autem Abbas Daniel de eodem Arsenio, quia cum operaretur portas ex palmarum foliis, mittebat aquam in pelvim, ut infunderentur palmæ: Et cum foeret brumosa, & sæculenta aqua odore, non permittebat, ut aliam aquam mutarent,

2. Reg. 23. D. Chrysof. David quam cautus post lapsum! Eucher.

Cur effudit, quam concupiscit, verat, aquam.

Luc. 16.

Is. 38.

In Vit. Pat.

De pœnis & lacrymis Sancti Arsenii.

Ut erat Arsenio pro suavis odore factor.

mutarent, sed super illam foetidam aliam addebat aquam, ut semper foeteret. Interrogabant autem eum Fratres, dicentes: Cur non permittis, Pater, ut aqua mutetur, sed pessimo foetore rota cellula tua repletur? Respondens autem senior ait: Quonia pro thymiamate, & muscata, & aliis divetis, quibus in saeculi conversatione sine intermissione fruebar, oportet me nunc, dum in hoc corpore sum, sustinere huiusmodi foetorem pro suavissimo odore, ut in die Iudicii de illo gehennae inenarrabili foetore liberet me Dominus, ut non cum illo divite, qui epulabatur in isto mundo deliciosè, & splendè, condemnerur anima mea.

Recogitabo tibi omnes, &c. Vbi Bernard. Oportebat, inquit, si fieri posset, revivere me quoddam malè vixi: sed quia hoc non possum, saltem recogitabo tibi omnes annos meos, faciam recogitando, quod recuperando non possum, &c.

Verus poenitentia percurrit praeteritam vitam, itque retractando, quod sese male egisse recolit, malas retractat opiniones, palinodiam cantat, &c. Sic David: *Docebo iniquos vias tuas, & impii ad te convertentur.* q. d. Docui vias Inferni, has dedocebo, tuasque docebo, à te abstuli, tibi reddam. Hæc, hæc est vera poenitentia, quos à rebus divinis abduxisti, à Sacramentis ab oratione, à recessu, ad hæc reducere, &c. *Sicut exhibuisti, &c. Ita, &c.*

Convertimini & recedite ab idolis vestris. Pagnin. *Convertimini, & converti facite alios ab idolis vestris.* Hebr. *Convertimini, & convertite*

Afferite Domino, filii Dei, (per gratiam effecti) afferite Domino filius arietum (peccatores) afferite Domino gloriam, & honorem, adorare Dominum in aula sancta ejus; quasi dicat: Honorem abstulistis? honorem reddite: Ab Ecclesiis abduxistis: ad Ecclesias rednite. Ostende domui Israel templum, si ostendisti lupanar. Hæc, hæc, inquam, est vera poenitentia.

Quæ cum vera est, quid non efficit? Vera poenitentia amissam gratiam restituit. At qualiter? Vix inter homines adeo reconciliatur gratia, ut aliquid of-

fenfa non remaneat, saltem in memoria. In Deo non sic: *Si impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis, omnium iniquitatem ejus, quas operatus est, non recordabor. & per Isaiam: Delevi, inquit Deus, ut nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata tua; quæ nimirum nullo per se remanente vestigio, vel Solis calore, seu vento raptante dissolvuntur.* Sic Hieron.

Poenitentia pristinam restituit gratiam, ac primos reddit honores. *Cito, inquit ille, proferte stolam primam, & induite illum (poenitentem); & date annulum in manum ejus, & calceamenta in pedes ejus.* Ubi eleganter Chrysol. Paterna pietas contenta non est innocentiam reparare solum, nisi pristinam restituat & honorem. Sic de Nabuchodonosore Cyrillus: Cum agnovit, inquit, Altissimum, & devenit ad eorum, quæ patravit, poenitentiam, tunc restituit illi Deus regni honorem. Hinc & Philo: Hebraeus de quavis anima pe-

catrice: Homo, quando liberos sibi quærit, ex virginibus reddit mulieres: at vero Deus, quando incipit cum anima habere consuetudinem, eam, quæ modò mulier fuerat, restituit in virginitatem pristinam. Quo sensu Rupert. ad illa verba: *Sponsabo te mihi in sempiternum; &c.* inquit, peccatrix ad desponsationem adducitur, & inter blanditias ineffabiles sponsa fore promittitur. Talis scilicet animarum amator Deus, ut quanto nunquam anima fornicata fuerit, statim ut vero Deo per fidem conjungitur, virgo fit.

Vulgò dicitur (sic per Jeremiam Deus) *Si dimiserit vir uxorem suam, & recedens ab eo, duxerit virum alterum, nunquid revertetur ad eum ultra? nunquid non polluta, & contaminata est mulier illa? Tu autem fornicata es cum amatoribus multis, tamen revertere ad me, dicit Dominus. Saltem amodo voca me, Pater meus, dux virginitatis meæ tu es.* Et quantam gratiam poenitenti restituit Deus, ut vel omnem corruptionem auferat à corrupta, licet (ut cum Theologis loquamur) non faciat, quod corrupta non fuerit.

Nec solum poenitentia amissam gratiam ad æqualitatem, verum etiam cum additione, ac favore restituit. De poenitente

Re

nitente cum favore,

D. Bern. in Cant. Ezech. Tempus male actum quomodo redimi queat.

Psal. 5.

Ezech. 14. Pagnin. Hebr. Psal. 28.

Ezech. 43.

Poenitentia vera gratiam restituit.

Hier. ibid.

Luc. 15.

Chryl. ser. 1. de duob. filiis. Cyrill. ca. tech. 2.

Philol. de Cherub. Gratia Dei ex corruptis virgines facit.

Rupert.

Osæ 2.

Jerem. 3.

D. Th. 1. p. q. 25. art. 4.

Poenitentia gratiam perditam reddit cum favore.

Chryf. hom. 6. in Matth. Luc. 15.

Tertul. l. de penit. c. 8.

Ambros. in Psal. 37. Arnob. in Psal. 138.

Psal. 104. 4. Reg. 5.

Isai. 53.

Joan. 5.

nitente Magdalena Chryf. Illa, inquit, in A Evangelio meretrix virgines quoque ipsas honestate superavit. Certè prodigus ille filius, postquam egit pœnitentiam, lautius quàm antea acceptus est, quin & festivius, quàm senior alter, qui semper se innocentiam servasse gloriabatur. Eum in gratiam quantam cum pœnitentia revocaverit, ut innocenti filio non solum adæquarit, verum etiam prætulit, patrique chariorem fecerit. Vnde Tertul. eo, quo solet spiritu, & acumine: Pater, B inquit, chariorem senserat, quem lucrifecerat; quasi dixerit: Deus chariores habere solet, quos per pœnitentiam lucratur. Id quod pater ex parabola ovis, de qua idem Tertul. Grex, inquit, unâ charior non erat. Vna illa conquiritur, una pro omnibus desideratur, & tandem invenitur, & humeris pastoris. ipsius refertur. Qua ex parabola perspicuum est, pœnitentem unum in errabunda ove figuratum, non tantum innocenti, sed ipsis etiam Angelorum millibus in nonaginta ovibus præsignatis, anteponi quodammodo, ac anteceri. Hinc Ambrosius: Plus acquisivimus, qui plus peccavimus: quia beatiore facit tua gratia, quàm nostra innocentia. Et de Petro Arnobius: Major gradus redditur ploranti, quàm sublatus fuerat deneganti.

In hujus rei figuram diriores filii Israël D ex Aegypto egressi, (Et eduxit eos cum argento, & auro,) quàm in Aegyptum ingressi fuerint, perhibentur. Et in libris Regum Naaman illi Syro, cum in flumine se lavisset, non solum pristina caro, sed & caro pueri restituta est. Huc facit etiam, quod dum ageret Propheeta de Messia adventu, deque peccatorum conversione: *Tunc, ait, saliet sicut cervus, claudus.* Mirum! Qui integer, ac sanus semper extitisset, ut cervus quidem minime saliret: Sed hoc mysticè innuit, quod is, quem per pœnitentiam sanat Christus, velocius quandoque evadit, quàm ante pœnitentiam sanus esset. Hinc paralytico illi vis tanta indita à Christo est, ut lectum super humeros portare valuerit, quem antea forsitan nec à terra levasset.

Qui dat lasso virtutem, his, qui non sunt, similitudinem, & robur multiplicat. Isai. 40.

At quis non miretur veræ pœnitentiæ effectum alterum? Quem? Mirum! Pœnitentiæ Vera pœnitentiâ ipsum peccatum, quod peccatum vel solum verum est dedecus, mirabili quodammodo in gloriam mutat, & decorè honestat.

Non id quidem ratione peccati, cum peccatum intrinsecè malum, turpe, & dedecus sit, sed ratione divinæ misericordiæ, ac virtute pœnitentiæ, quibus veluti quibusdam radiis, ac luce superfunditur, unde pulchrum quodammodo fit, ac veluti fulgens, & inauratum. In 1. Regum fecerunt illi similitudines anorum suorum, & similitudines murium; quas redderent Domino pro delicto, at hæc ipsa paulò post dicta sunt vasa aurea: *Tolle ista, Arcam Domini, & ponetis in plastro, & vasa aurea, quæ exolvisti ei pro delicto, ponetis in capsellam ad latas ejus.* Miratur Gregorius: Quid est, quod res istæ eadem honestiori nomine exprimitur, nisi quia peccata, quæ pœnitentiæ fletibus tersa non sunt, in deformitate sua videntur, atque lugenda sunt, ea verò, quæ jam sunt diluta magnis fletibus, non in deformitate sua respicienda, sed æstimatione humilitatis aliquando cogitanda? O virtutem ergo pœnitentiæ, quæ vasa contumeliæ mutat in aurum, & vasa gloriæ!

Hu. facit illud Isaiæ: *Et volavit, inquit, ad me unus de Seraphim, & in manu ejus calculus, quem forripe tulerat de Altari, &c.* Quæris, quid iste calculus? Hebr. carbo, Sept. pruna. Hieron. carbunculus. Hebr. lapis mirum pretiosus, qui subdit: Ex quo intelligimus, Altare Dei plenum esse carbunculis. Sed quæres iterum: Qui fieri potuit, ut ignis Altaris nutriti posset carbunculis, gemmis pretiosis? Gravissima huic dubitationi satis ad rem nostram sic fieri potest: in illud quidem Altare non carbunculos, & gemmas ad ignis nutritionem fuisse immixtas; sed coniectos carbones, qui tamen ab igne Altaris in gemmas convertebantur: unde qui carbones injecti fuerunt, carbunculi, gemmæque prodibant; ad vim Altaris holocausti, pœnitentiæ, scilicet, exprimendam,

1. Reg. 6. Mendox. ibid.

Greg. ibid.

Isai. 6.

Hebr. Sept.

Hieron. Veia in Apoc. 8. sect. 5.

mendam, cuius vi planè divinâ, & admirabili peccatores instar carbonum, frigidum, nigrique suorum scelerum, ac flagitiorum turpitudine, in carbunculos, gemmasque evadunt pulcherrimas, suntque pretiosi lapilli, sive per charitatis ardorem carbunculi, sive per castitatem smaragdi, &c. O, inquam, divinam poenitentiae metamorphosim, quâ vilia in pretiosa, ac foeda in pulchra commutantur!

Cant. 1.

Nigra sum, sed formosa. Ad rem Chaldaica: *Quando fecerunt Domus Israel vitulum, denigratae sunt facies eorum, sicut filiorum Aethiopia, qui morantur in tabernaculis*

Poenitentia ex Aethiopicis dimissum fuit eis peccatum, multiplicatus fuit Angelos facit. Amos 9. Hier. ibid.

Cedar: Et quando egerunt poenitentiam, et splendor vultus eorum, sicut vultus Angelorum. Faver Hieron. ad illud Amos: Nunquid non ut filii Aethiopicum vos estis mihi, filii Israel, ait Dominus? Aethiopes ergo, inquit, vertuntur in filios Dei, si egerint poenitentiam, & filii Dei transeunt in Aethiopes. si in profundum venerint peccatorum.

Bern. ser. 39. in Cant.

Recordare nunc mihi (sic pulchrè Bernard.) & Moyse, & Aethiopsae, & agnosce jam tunc praefiguratum conjugium Verbi, & animae peccatricis, sed non potuit Moyse Aethiopsae mutare pellem, potuit Christus. Hinc plurimorum ora, quae peccatum erant deformia, perfecta poenitentia, pulchra apparuisse dicuntur. Ex D. Philippi Vita id clarum est: nam purissimis beati Viri oculis quidam deformes, per poenitentiam mutata facie, ac ore venusto apparuerunt.

De passionum abnegatione.

PUNCTUM CVIII.

D. Basil. in Reg. sus. disp. inter. 6. Tolet. 6. Luc. 6. Abnegatio sui quid.

Abnegat semetipsum. Nihil est aliud sui ipsius abnegatio, inquit S. Basil. nisi summa rerum omnium vitae superioris oblivio, atque à sui ipsius voluntatibus recessio. Quam sententiam elucidans Card. Toletus, duas in partes secat. Prior est summa rerum omnium vitae superioris oblivio. Vitam superiorem appellat,

A quando sine Dei gratia peccatis indulgebamus, rerum temporalium affectu, ac dulcedine acti, quarum oblivisci debet, qui se abnegat, hoc est, earum memoria non jam amplius affici, nec earum affectu amplius teneti. Posterior pars, in qua fita est verae abnegationis substantia, est, ut ab omni voluntate, affectu, desiderio, appetitu, & inordinata passione, quae ad illicita impellunt, recedamus, eis resistentes, contradicentes, & mentis consensum averteutes. Haec est sui abnegatio, quam Paulus ad Gal. crucifixionem carnis cum vitiis, & concupiscentiis, & ad Coloss. expoliationem veteris hominis appellavit.

Gal. 5. Coloss. 9.

B Abnegare itaque semetipsum, est propriis suis passionibus adversari, & contradicere, eadem mortificare, ac regulare. Sic Origene.

Orig. hom. 2. in Matth. Eccl. 23. Iansen. ibid.

C Quam merito abnegandae passiones! Sub earundem tyrannide Ecclesiasticus quot lacrymis orat: *Extollentiam oculorum ne dederis mihi* (elationem animi, & ex ea elationem oculorum ne me habere sinas) *Et omne desiderium* (quod ex elatis oculis nascitur) *averte à me. Aufer à me ventris concupiscentias*, (in plurali, venter enim nunquam dicit, Sufficit: quid mirum, si sequatur?) *Et concubitus concupiscentiae ne apprehendas me* (ex intemperanti namque ciborum concupiscentia nascitur concubitus concupiscentiae: sic lacrymas precatur, ne concupiscentiae veneret ipsi dominetur, ipsumque sibi devictum, & addictum habeant, & quovis attrahant.) Tandem: *Et animo irreverenti Et infrunito ne tradas me.* *Infrunito*, id est, effraenato. *Isid. Clar. Impudenti*, Graece: *Insatiabili*. Ubi notandum illud, *Ne tradas me*, videlicet tanquam tortori, ac tyranno, qui me pro libidine sua, tanquam mancipio sibi tradito, abutatur. Ut passione ignominiae abusi sunt illi, qui eisdem traditi, hoc est, permitti fuerant.

Isid. Clar. Impudenti. Graec.

D *Tradidit illos Deus in passiones ignominiae.* Rom. 1. Hi sunt Dii, quibus qui serviunt, non habent requiem nec die, nec nocte. Vix his, qui traditi sunt in manus horum dominorum crudelium!

Passionibus Qui suis effraenatis passionibus non qui servit, indignis servit?

E *Tradidit illos Deus in passiones ignominiae.* Rom. 1. Hi sunt Dii, quibus qui serviunt, non habent requiem nec die, nec nocte. Vix his, qui traditi sunt in manus horum dominorum crudelium!

Qui suis effraenatis passionibus non qui servit, indignis servit?